

2435. *Crioceris lilii* SCOP. (*merdigera* F.). Door wijlen den heer M. M. SCHEPMAN ¹⁾ werd bij Zeist, Aug., een volkomen koolzwart exemplaar, tegelijk met vele exemplaren van het type aangetroffen. Deze interessante melanistische afwijking noem ik: *Schepmanni* nov. ab.

2475bis. *Pachnephorus pilosus* ROSSI. Een exemplaar werd bij Valkenburg, Juni, door den heer A. E. KERKHOVEN gevangen en met mijn dank voor mijne collectie bestemd.

2910bis. *Bradybatus elongatulus* BOH. Door den heer G. VAN ROON bij Valkenburg (Limb.), Juni, gevangen en welwillend voor mijne collectie bestemd. Bij Boitsfort (België), door den heer E. DERENNE, in aantal, in de bloemen van *Acer campestre* L. gevangen; met dank ontving ik een paar exemplaren.

Den Haag.

ED. EVERTS.

Rupsenvoedsel in het vroege voorjaar.

Menige Lepidopteroloog zal wel eens in verlegenheid gezeten hebben, als hij in het vroege voorjaar rupsen vond, waarvan de voedselplant nog lang niet ontloken was. Vele lagere gewassen hebben zelfs in den winter nog wel een blaadje of een of ander uitspruitsel aan haar voet; desnoods kan de wortelhals als voedsel gebezigd worden; hoe echter te handelen, als men vroeg in 't jaar rupsen vindt, die op boomen, vooral laat uitlopende, zooals b.v. de eik, leven? Vroeger heb ik meermalen bast van de jonge takjes afgeschild en had daarmee ook wel resultaat; alleen wordt dat materiaal zeer spoedig droog en moet dus dikwijls ververscht worden. Ook de dunne schil van een appel, of peer, kan bij sommige soorten wel eens van dienst zijn. In de laatste jaren heb ik echter bevonden, dat berkenkatjes door verscheidene rupsensoorten, die op loofboomen leven, met graagte genuttigd worden. Deze zijn reeds in den winter aanwezig en blijven

¹⁾ Door de goedgunstige beschikking van wijlen den wel bekenden conchyoloog M. M. SCHEPMAN, die bovendien de Nederlandsche Coleoptera tot onderwerp van studie had, is schrijver dezes in het bezit gekomen van een 5-tal, in zijne collectie ontbrekende, species-unica, benevens van een aantal andere zeldzame soorten onzer fauna. Hij betuigt hierbij aan de weduwe, Mevrouw SCHEPMAN—BARGER, en haar zoon, zijn hartelijken dank voor de vrijgevigheid, waardoor hij die zeldzame soorten heeft mogen uitzoeken.

zeer lang goed. *Boarmia roboraria* SCHIFF. heb ik er mede gevoed, zoomede *Metrocampa margaritaria* L. en nog andere soorten. Van *Metrocampa margaritaria* vind ik elk jaar, zéér vroeg in het voorjaar, dit jaar reeds in Januari, enkele rupsen, nog niet half volwassen, tegen de buitenmuren van mijn huis zitten. Vermoedelijk werden deze door den wind uit naburige hooge eiken gewaaid, die ten westen mijner woning staan. Verkleumd en rimpelig zien die diertjes er uit, doch na zich een paar dagen aan de berkenkatjes te hebben te goed gedaan in eené kamer, waar de temperatuur niet onder 50° F. daalt, zijn ze geheel op dreef.

Berkenkatjes voldoen mij beter dan hazelaarkatjes; aan de eerste gaven de dieren steeds de voorkeur.

Slaagt men er niet in, boomrupsen aan dit voedsel te wennen, dan neme men takjes van den boom, waarop het dier leeft, plaatst een deel (voor later) in water en zet deze op eene warme plaats, om ze spoedig te doen uitloopen, en snijde van de andere de knoppen aan. Niet zelden gelukte het mij, de dieren er aldus toe te krijgen, zich aan de knoppen te goed te doen, welke zij in gaven toestand niet aanvraten. Later kwamen dan de door warmte „getrokken” blaadjes aan de beurt.

Putten, Jan. 1920.

J. TH. OUDEMANS.

BIBLIOTHEEK.

Hymenoptera. (Vervolg van blz. 216).

ZANDER, E. Das Leben der Biene. Stuttgart, 1913. (Handb. Bienenk. in Einzeldarstellungen, v. Prof. Dr. E. ZANDER, Bd. 4.)

Plantkunde.

ARNELL, H. W., und C. JENSEN. Die Moose des Sarekgebietes. Stockholm-Berlin, 1907—'10. 3 dln., 1 bd. (Naturwiss. Unters. Sarekgeb. in Schwed. Lappl. Bd. 3, (Bot.), Lief. 2.)

NILSON, B. Die Flechtenvegetation des Sarekgebirges. Stockholm-Berlin, 1907. (Ibid. Lief. 1.)

Aardkunde.

HAMBERG, A. Die Eigenschaften der Schneedecke in den Lapp-landischen Gebirgen. Stockholm-Berlin, 1907. (Ibid. Bd. 1, Abt. 3 (Gletscherk.), Lief. 1.)

J. C. H. DE MEIJERE.